

Uz tridesetu obljetnicu časopisa *Acta Stomatologica Croatica*

Slučajno se dogodilo da je zamjena dužnosti glavnoga i odgovornog urednika časopisa *Acta Stomatologica Croatica* provedena s prvim brojem tridesetoga sveska.

Odluka prof. dr. Vladimira Laptera - dosadašnjega glavnoga i odgovornog urednika, koji je tu dužnost obnašao od godine 1989. - da sa zadnjim brojem 29. sveska završi svoju uredničku dužnost dočekana je u Vijeću nakladnika s iznenađenjem, žaljenjem, ali i s razumijevanjem.

Pad zanimanja domaćih autora da objavljuju svoje radove u časopisu *Acta Stomatologica Croatica* očekivana je posljedica novih zahtjeva i kriterija, koje je pred znanstvenonastavne djelatnike Sveučilišta, pa tako i Stomatološkoga fakulteta u Zagrebu, postavilo Ministarstvo znanosti svojim odlukama o minimalnim kriterijima za izbor nastavnika. Ti su kriteriji uvelike umanjili vrijednost i znanstvenih i stručnih radova, koji su godinama činili sadržaj časopisa *Acta Stomatologica Croatica*.

Uređivački se kolegij na čelu s glavnim i odgovornim urednikom tako našao u neprilici i od broja do broja jedva prikupljao potrebnu količinu radova za tisak, odaziv autora bio je sve slabiji, a i zanimanje čitatelja se gasilo.

Potpuno je dakle razumljivo da čovjek koji je svoju osobnost potvrdio u struci, znanosti, u akademskoj karijeri i u društvenoj djelatnosti, a koji je nakon umirovljenja svojom unutarnjom duhovnom snagom stvaralačku nadarenost pokazao upravljanjem jedinim znanstvenostručnim časopisom hrvatske stomatologije - pri čemu su došli do izražaja njegova iznimna stručnost, radni polet, široka naobrazba, poznavanje stomatološke znanosti, osjećaj i razumijevanje - u jednome trenutku procjene koristi i šteta koje bi po njegovo zdravlje mogle imati daljnje mu obveze u tome časopisu, kaže "ne". Kad odluku promatramo iz te perspektive, naša je kolegijalna, akademska i ljudska dužnost da ju prihvatimo s razumijevanjem.

Stvaralaštvo prof. dr. Vladimira Laptera je za vrijeme aktivne akademske djelatnosti i nakon nje ostvaraj i objektivizacija njegove unutarnje duhovne slobode, kojom se on približio i pripadao druš-

tvu, a posebice hrvatskim stomatolozima. Svojim govorničkim sposobnostima i širokom naobrazbom oduševljavao je naraštaje stomatologa, svojim znanstvenostručnim djelom zauzeo je čelno mjesto među hrvatskim ortodontima, a sjajnim poznavanjem znanstvenostručnoga novinstva besprijekorno je vodio časopis *Acta Stomatologica Croatica*.

Zamijeniti prof. dr. Vladimira Laptera bit će iznimno teška zadaća. Ostaje nam nada da će i dalje ostati nazočan u životu Časopisa, kao što je to bio u proteklih tridesetak godina, te da će nam i dalje pomagati svojim iskustvom i savjetima.

Trideset godina redovita izlaženja časopisa *Acta Stomatologica Croatica* nastavak su publicističke djelatnosti stomatološke struke, koju su još tridesetih godina ovoga stoljeća na tlu Hrvatske počeli prof. dr. Juraj Kallay u *Stomatološkom glasniku* i *Paradentozu* te akademik Ivo Čupar u časopisu *Folia Stomatologica*, a zatim preuzeo prof. dr. Zdenko Njemirovskij uređujući *Acta Stomatologica Croatica* i bio spiritus movens toga časopisa od godine 1966. do trećega broja godine 1989., u kojem je nažalost objavljen njegov nekrolog. U te 23 godine samo su dva broja izašla bez njegova urednikovanja. Bilo je to godine 1968., kada je bio na stručnom usavršavanju u Americi i tada ga je zamijenio prof. dr. Danko Nikšić.

Ta povijest i ta imena hrvatskoga stomatološkog novinstva zalag su naše buduće djelatnosti, ona su naš uzor i poticaj da sačuvamo i nadograđujemo stvorene vrijednosti.

Svjestan tereta koji preuzimam dužnošću glavnog i odgovornog urednika časopisa *Acta Stomatologica Croatica*, pogotovo zbog snage osobnosti i veličine imena koja nasljeđujem, svjestan protuslovnih strujanja koja remete razvoj znanosti i struke u hrvatskoj stomatologiji, a potaknut pouzdanim ozračjem nad suverenom i samostalnom hrvatskom državom i izazovom provjere osobnih stvaralačkih sposobnosti, s namjerom da se sačuvaju naslijeđene i razviju nove vrijednosti, predložio sam takav sastav tijela Časopisa koji, po mojoj prosudbi, ima dobru prigodu Časopis učiniti međunarodno prepoznatljivim, povećati interes autora i čitatelja u zem-

---

lji te povećati citiranost u važnim referalnim indeksima i časopisima u svijetu.

Taj će zamašan pomak biti moguće postići samo velikim trudom svih predloženih, a valja istaknuti da su oni s oduševljenjem prihvatili koncepciju budućnosti Časopisa.

Hrvatska stomatološka komora bodovat će pretplatu na *Acta Stomatologica Croatica* kao jedan od čimbenika trajne izobrazbe potrebnih u budućnosti svakome stomatologu u Hrvatskoj pri obnovi dozvole za rad. Time se nastoji pomoći neprekidnost izlaženja toga Časopisa a ujedno time svaki stomatolog pomaže promicanju hrvatske stomatološke struke i znanosti.

Očekujemo također da će se u obnovu i pomoć časopisu *Acta Stomatologica Croatica* uključiti i

mnoge izvanfakultetske ustanove i pojedinci koje u njegovu boljitku vide svoju priliku i svoj interes.

Zahvaljujući svim dosadašnjim članovima stručnih tijela Časopisa što su stvorili postojane temelje za novo djelo, nadam se da ćemo se u budućnosti osloboditi nekih ograničenja koja su nam nametali vrijeme i društvo, vlastite predrasude i iluzije, te da ćemo slobodno zaploviti u vode svjetske stomatologije neopterećeni proturječnim zbivanjima prošlosti i sadašnjosti, a potaknuti pouzdanim stremljenjem svih onih predstavnika hrvatskoga naroda koji svojom stvaralačkom i inom djelatnošću žele kotač povijesti vlastitoga naroda zavrtiti pravim smjerom.

Prof. dr. Goran Knežević
glavni i odgovorni urednik

On the occasion of the thirtieth anniversary of the journal *Acta Stomatologica Croatia*

The first number of Vol. 30 of the journal Acta Stomatologica Croatia occurs at the same time as a change in the Editor-in-Chief. Namely, after carrying the responsibilities of Editor-in-Chief since 1989, Prof. Vladimir Lapter decided to end his term of office with the last number of the twenty-ninth volume. This news was received in the Council of Publishers with surprise, sadness, but also with understanding.

The decreased interest of Croatian authors in publishing their papers in the journal Acta Stomatologica Croatia, was an anticipated consequence of the new requirements and criteria, which the Ministry of Science has imposed on scientific-teaching University personnel, by their decision regarding the minimal criteria necessary for the election of university teachers. These criteria significantly reduced the value of both scientific and professional papers, which have for years comprised the contents of the Acta Stomatologica Croatia. Thus the Editor-in-Chief and the Editorial Board, found themselves in an unenviable position and from number to number of the journal were hardly able to collect the necessary number of papers to publish. The response of authors decreased and the interest of readers faded.

It is, therefore, completely understandable that after evaluating what further responsibility to the journal might have on his health Prof. Lapter decided to say "enough"! After an outstanding, professional, scientific and academic career he became Editor-in-Chief of the Acta Stomatologica Croatia in 1989, the only scientific-professional journal of Croatian dental medicine, during which time he used his expertise, energy, broad education, knowledge of dental medicine to regularly publish the journal. Prof. Lapter will be sorely missed.

The creative work of Prof. Vladimir Lapter during and after his active academic work, was realized by objectivization of his internal spiritual freedom, with which he approached and belonged to society, particularly Croatian dentists.

With his eloquence and knowledge he delighted generations of dentists, and his scientific-

professional work took a leading place among Croatian orthodontics. His knowledge of the details of scientific-professional journalism was of great help for organizing journal Acta Stomatologica Croatia. The task of finding a replacement for Prof. Vladimir Lapter was extremely difficult. However we hope that he will continue to be involved in the journal, as he has been for the last thirty years, and that he will continue to give help with his experience and advice.

Thirty years of regular publishing of the journal Acta Stomatologica Croatia is in fact a continuation of the publishing activities of the dental profession, which was started in Croatia as early as the 1930's by Prof Juraj Kallay in "Stomatološki glasnik" and "Paradentoza", and the academician Ivo Čupar in the journal "Folia Stomatologica", which was later taken over by Prof. Zdenko Njemirovskij, who edited Acta Stomatologica Croatia and was the "spiritus movens" of the journal from 1966 to the third number in 1989, in which, sadly, his Obituary was printed. In those 23 years Prof. Njemirovskij was substituted only twice by Prof. Danko Nikšić, in two volumes in 1968, during a study trip in the U.S.A.

This history and the names from Croatian stomatological journalism are an investment in our future work; they are our example and incentive to preserve and further improve the already created values.

Aware of the burden which I have taken as Editor-in-Chief of the journal Acta Stomatologica Croatia, particularly because of the authority and significance of those I am following, aware of the conflicting currents interfering with the development of the profession and science in Croatian dental medicine, and inspired by the positive atmosphere in modern, independent Croatia, and the challenge of testing personal creative ability, and with the intention of preserving inherited values and developing new ones, I have proposed certain changes in the journal, which I believe should help to increase international recognition of the journal, increase interest of

---

potential authors and readers in Croatia and eventually increase citations in more significant reference indexes and journals in the world. This considerable step will only be possible with great efforts of all concerned, who have accepted the future concept of the journal with enthusiasm.

In the future the Croatian Chamber of Dental Medicine will score the subscription to Acta Stomatologica Croatica as one of the factors needed for permanent education necessary in the future for every dentist in Croatia when renewing his work permit, which will help to ensure continuity of the journal. Thus, in this way every dentist will help to further promote the Croatian stomatological profession and science. We also anticipate that numerous nonfaculty institutions and

individuals will help to support the journal Acta Stomatologica Croatica.

Finally, I would like to thank all members of the professional bodies of the journal, who have created such a stable foundation for new achievements. I hope that in the future we will be able to free ourselves of certain limitations, imposed on us by time and society, individual prejudices and illusions, and that we will sail into the waters of world dentistry, unburdened by contradictory events of the past and present, and stimulated by the positive aspirations of those representatives of the Croatian nation who, by their creative activity, endeavour to turn the wheel of the history of their people into the right direction.

*Prof. dr. Goran Knežević
Editor-in-Chief*